

Göteborgs Energi AB
Box 53
SE-401 20 Göteborg
E-post:

2010-12-01

Anders.Hedenstedt@goteborgenergi.se ; Magnus.Witting@goteborgenergi.se ;
Pia.Persson@goteborgenergi.se

Kopia till
Kommunstyrelsen, Göteborg stad, 404 82 Göteborg ; goteborg@goteborg.se
Landshövdingen, Länsstyrelsen Västra Götalands län, 403 40 Göteborg;
vastragotaland@lansstyrelsen.se ;
Centrala Älvstaden: centralaalvstaden@goteborg.se
med flera.

Synpunkter på Vindplats Göteborg och etablering av en vindpark i Hakefjorden

Medborgarkraften i Älvsborg + medborgarkraften.com /org vill bidra till att kunskapen om vindkraft ökar.

Om det visar sig befogat med vindkraft vill vi medverka till att säkerställa att framtida vindkraftetableringar lokaliseras till de bästa tänkbara platserna.

Dessutom vill vi medverka till att de får bästa möjliga utformning för att uppfylla krav på minimal påverkan på flora, fauna och lokalsamhället och maximal produktion av koldioxidfri, långsiktigt hållbar elkraft.

Vi har tagit del av det material som finns under de av Göteborg Energi rekommenderade länkarna samt de vid samrådstillfället utgivna broschyrerna om såväl myter om vindkraft som möjligheterna att bli delägare i vindkraftsverk

Genom informationsinhämtning från vårt nätverk och andra grupper och organisationer som vi kommit kontakt med finner vi att inställningen till vindkraft varierar kraftigt från absolut nej till kompromisslöst ja.

Flera föreningar har bildats enkom för att förhindra den föreslagna utbyggnaden. Inga tycks ha bildats för att stödja utbyggnaden. Trots detta är det viktigt att få analyserat för och nackdelar samt övrigt inom ämnet som kan ha betydelse för den aktuella etableringen.

Först därför en allmän information, därefter våra citerade synpunkter uppdelade enligt nedan.

Information:

Svenskvindenergis lathund Siffror

- 1 TWh = 1 000 GWh = 1 000 000 MWh = 1 000 000 000 kWh
- Sveriges totala elproduktionseffekt år 2009 = cirka 34 000 MW
- Sveriges sammanlagda elkonsumention var 2009 cirka 138 TWh.
- Vindkraften producerade 2,52 TWh el under 2009.
- Installerad effekt i slutet av 2009 var 1 560 MW som kom från 1 419 vindkraftverk.
- Ett 2 MW-verk på land producerar i ett normalt vindläge 6 000 000 kWh vilket räcker till hushållsel till cirka 1 200 hushåll à 5 000 kWh/år.
- Sverige behöver bygga cirka 500 MW vindkraft per år i 10 år för att produktionen från vindkraft ska komma upp i 15 TWh år 2020.
- För att bygga 500 MW behövs det 250 stycken vindkraftverk på 2 MW vardera, ungefär ett stort vindkraftverk per arbetsdag fram till 2020.

Kommentar: *Enligt svensk Vindenergi: Myter om vindkraft. Planeringsramen är 30TWh vindkraft till år 2020. Det innebär inte att det skall byggas 30TWh till dess utan att samhället skall ha beredskap för detta.*

GLOBAL Wind Energy Outlook 2010 informerar:

Den globala vindindustrin har vuxit i termen av totalt installerad kapacitet i genomsnitt med 28% under de senaste decennierna. Senariet är 27% år 2010, året då siffran börjar minska för att gradvis sjunka till 9% år 2020 och ytterligare falla till 4% år 2030.

Boverket informerar

För att stödja främst den kommunala planeringen har regeringen avsatt medel under åren 2007-2010 till planeringsinsatser för vindkraft. Boverket ansvarar för att hantera stödet och ge vägledning till kommunerna. Planeringsstödet för vindkraft fortsätter även under 2010 med 30 miljoner kronor. Göteborgs kommun har beviljats stöd för planering för vindkraft.

Västra Götaland är det län som har flest ansökningar 44 st.

Stödets syfte är att genom planeringsinsatser klarlägga förutsättningarna för utbyggnad av vindkraftsanläggningar.

Av prop 2008/09:163 framgår bland annat att andelen förnybar energi ska vara minst 50 procent av den totala energianvändningen år 2020.

Ny planeringsram för vindkraft på 20 TWh på land och 10 TWh till havs har också fastställts.

I enlighet med 3 kapitlet 8 § miljöbalken beslutade Energimyndigheten i maj 2008 vilka områden som ska vara av riksintresse för vindbruk i landet. Dessa områden finns inlagda på en karta.

Kommentar: *Inget område finns redovisat i eller i anslutning av inloppet till Göteborgs hamn.*

De människor som bor och verkar i de trakter där vindkraftsutbyggnad kan bli aktuell måste få vara med och påverka lokalisering och utformning av anläggningarna.

Då trycket på vindkraftsutbyggnad nu är stort i många delar av landet bör av dessa skäl varje tillståndsprövning föregås av och grundas på en kommunal översiktsplan eller regionala planer och program. Ett regionalt perspektiv är därför viktigt.

Det behövs några pilotanläggningar för att klargöra konsekvenserna

Kunskaperna om vindkraftverks och vindkraftparker påverkan på miljön och andra intressen är bristfällig. Det gäller särskilt havet och Väner. Det saknas också kunskap om ekosystemen på utsjöbankar och andra marina grundområden. Om vederbörlig hänsyn ska kunna tas till bl.a. fiske och naturvård är det därför nödvändigt att först råda bot på kunskapsbristen. Detta kan inte göras utan att det finns anläggningar att studera. På några väl valda platser bör snarast byggas pilotvindkraftparker för teknisk utveckling och studier av effekter på flora och fauna. Påverkan på miljön i vattnet och på kustlandskapet bör studeras systematiskt.

I Väner finns flera områden som torde kunna lämpa sig för vindkraftsanläggningar.

Följande områden finner Boverket särskilt intressanta att studera vidare för eventuell lokalisering av vindkraftparker: Väner, Persgrunden i Skagerack, Stora Middelgrund/Röde bank i Kattegatt, Kriegers Flak i södra Östersjön, Södra Kalmarsund, Knolls grund norr om Öland, områden utanför Bråviken-Oxelösund. Finngrunden-Utknallen-Blockbanken i och utanför Gävlebukten samt ett område utanför södra delen av Norrbottenskusten, vilket i stort avgränsas av Rödkallen-Marakallen-Farstugrunden-Falkens grund-Klockgrund.

Boverket anser att Kriegers Flak och Finngrunden är särskilt intressanta, framför allt på grund av deras stora potential. I dessa båda områden skulle mer än halva det av riksdagen antagna planeringsmålet på 10 TWh vindkraft till år 2015 kunna realiseras.

Ur Kunskapsdatabasen på Gotland:

Miljöbalken säger inte att miljöpåverkan av vindbruk inte får ske. Den säger att påverkan ska ske på ett reglerat och kontrollerat sätt. Majoriteten av befolkningen ser gärna vindkraftsutbyggnad i den egna kommunen, men kanske inte precis där de själva bor.

I fjol fick kommunerna vetorätt vad gäller etablering av vindkraftverk.

Vindforsk III 2009-01-01 – 2013-04-01**Ur sammanfattning**

Programmet är strukturerat i fem verksamhetsområden: Vindresursen och etablering, Kostnadseffektiv vindkraftanläggning och projektering, Optimal drift och underhåll, Vindkraft i kraftsystemet samt Omvärldsbevakning och standardisering.

För varje område finns ett antal projektpaket utpekade med specifika delmål. Syftet med projektpaketet är att skapa möjlighet till större sammanhållna delar av forskningen där flera aktörer (högskola, industri, konsulter) samverkar. Visionen är att det ska finnas en långsiktig kompetensbas på ett antal svenska lärosäten och företag. Ett övergripande mål med programmet är att stärka rekryteringsbasen till svensk vindkraftindustri.

Svensk vindkraftsförening

Vindkraftsservice – en kassako. Tillverkarna av vindkraftverk tjänar grova pengar på vindkraftens popularitet. Serviceavtal för mångmiljonbelopp och dålig kvalitet i konstruktioner gör konsumenter och producenter av vindkraft till förlorare, visar en granskning av tidningen Svensk vindkraft. Nu kräver entreprenörer bättre villkor och effektivare hantering för att förnybar el från vindkraft ska komma de svenska hushållen till godo.

Ur utställningsutlåtandet för ÖP Göteborg Vindkraft

Göteborg Energi har ett flertal förslag på lämpliga områden för vindbruk i Göteborg, Arendalsviken, Hakefjorden, Gårdstensbergen, Hjällboplatån, Bergsjön och Vättlefjäll.

Inkomna synpunkter

För att förstå vårt ställningstagande redovisas en sammanställning av synpunkterna nedan. Från andra organisationer engagerade i vindplatsfrågan har inkommit en hel del synpunkter, som påvisar att det bland medborgarna finns mycket kunskap i ämnet, som inte tidigare kommit allmänheten till del. Nedan redovisas i första hand nätverkets oredigerade synpunkter.

För vindparken: (Citat från nätverket m fl)

För vindkraft spontant, även om parken kommer att störa utsikten ut mot havet.

Märkligt är att de gamla vindmöllorna omhuldas, liksom segelsporten men de moderna vindsnurrorna anses vidriga.

Vi kollektivt behöver göra begränsningar i sättet att leva, vi är en del av naturen och vi har ett ansvar att vårda och skydda naturen för kommande generationer. Vi måste fasa ut fossila energikällor till fördel för förnyelsebar energi. Detta även om det innebär inskränkningar i livet och en sänkt materiell levnadsstandard.

Trots höga master som påverkar vyn kan man inte bara säga nej och låta andra ställa upp med stora ledningsgator genom landskapet för att transportera energi till Göteborg. Vindkraft kan minska utsläppen av koldioxid om vindkraftsenergin används istället för fossil energi.

Vindkraftsanläggningar inkräktar på naturen men naturen kan relativt enkelt återställas när de tjänat ut.

Vindkraftsindustrin kan skapa många nya arbetstillfällen.

Det skulle vara bra om Göteborg energi inte bara arbetar med vindkraft utan även med andra sätt för att minska koldioxidutsläppen.

Kommentarer

Det finns inte någon fossil el energi att fasa ut i Gbg kommun inte heller i Sverige i övrigt då vatten och kärnenergi producerar 97 % av hela Svenska produktionen.

Kommentar: Sverige importerar fossil el.

Ledningsgatorna till kommunen kommer därför att finnas kvar då det den dagen vintern vilar över oss och vinden uteblir, vilket är ca 75% av tiden, måste ändå El behovet levereras. (om nu inte GE under täcket planerar att bygga ut Gas och Diesel elverk för att kompensera dessa 75 %). När det gäller arbetstillfällena hänvisas till DN artikel 22/11 2010

Stycke ett -det är inte utsikten som störs i första hand utan det som senare skrivs om - den yttre skärgården i infarten till Göteborg som är vidunderlig och ett riksintresse minst lika stort som Stockholms skärgård.

Tveksamt: (Citat från nätverket m fl.)

De två första synpunkterna grundas på officiella handlingar.

Sverige har nyligen, ratificerat den europeiska landskapskonventionen. Konventionen syftar bland annat till att förbättra skyddet och planeringen av landskapet. Sverige måste erkänna landskapets betydelse i den egna lagstiftningen och utveckla en helhetssyn på landskapets värden. Sverige måste främja delaktighet i beslut och processer som rör landskapskonventionen, både lokalt och regionalt. Riksantikvarieämbetet får nu i uppdrag att dra igång arbetet med konventionens tillämpning i Sverige.

I anslutning till och även inom det aktuella området finns områden av riksintresse för såväl friluftsliv som natur. Nu pågår en utredning om att göra Vinga och Fotö skärgård till ett naturreservat.

Vilka alternativa lokaliseringar undersöks?

Tanken med Vindplats Göteborg är att samverka med vattenkraften och totalt ge mer energi inte att reducera kärnkraften.

Vindkraftsområdet ligger öppet vilket vill säga att det är speciellt känsligt för ingrepp.

En starkt expanderande Västra Götalandsregion med Göteborg som kärna ställer krav på möjligheterna att kunna semestra inom kommunen. Detta innebär inte minst minskat antal flygtimmar = minskat koldioxidutsläpp. Dvs. det finns fler metoder än vindkraften för att få ned koldioxidutsläppen.

Göteborgs skärgård och inloppet till Göteborg samt utsikten från t ex Långedrag mot horisonten är unik.

Ca 1,5 miljoner regionmedborgare påverkas under en stor del av sitt liv av hur det aktuella området utnyttjas.

Göteborg Energi delar ut en broschyr om allt man bör veta för att bli delägare i ett vindkraftverk. Borde inte alla skattebetalare som via skattsedeln bidrar till dessa automatiskt bli delägare?

Ett hållbart samhälle måste innebära balans mellan krafterna. Vindkraft i balans!

Det är svårt att ge ett s.a.s. exakt svar. Alla energiomvandlingssystem måste ju ställas i relation till varandra. Vindkraften tillhör ju en av de system som tillsammans med solenergi, vågkraft och viss småskalig vattenkraft mm som kan avlösa Olja, Kol och Kärnkraft. Därmed inte sagt att man kan godta ett Jättevindkraftverk på Vinga eller på Tistlarna. Frågan får väl ställas om man kan godta Vindkraften överhuvudtaget och i så fall var.

En mängd intressanta metoder som kan komma till användning i framtiden för att erhålla förnyelsebar energi utforskas nu. Flera exempel på tillvaratagande av solenergi från rymden redovisas i vetenskapstidskrifterna. Solenergi från Sahara nämns också. Vindkraften är att se som en parentes i utvecklingen.

I stället för att skapa arbetstillfällena inom vindindustrin borde man skapa arbetstillfällena för återvinning av t ex metaller och fosfor, skapa arbetstillfällena inom lågenergisektorn och forska om den nu trendiga megastaden och den självförsörjande staden "Grön urbanism".

Grön urbanism utvecklar stadslandskapet. En ny debatt har uppstått om stadens goda och dåliga sidor. En ny trend är på gång för styrning av stadsbyggandet i Sverige som har det offentliga rummets och grönskans betydelse i staden som sin utgångspunkt. Därför är det hög tid att den gröna sektorn tar initiativ till en mer nyanserad debatt om förutsättningarna för en hållbar stadsutveckling, en debatt om grön urbanism. Vindkraften anpassas därefter.

Göteborgs Hamn har synpunkter på hamninloppet som inte är till fördel för vindkraftsparken.

Kommentarer

Det saknas en bedömning av de verk, som står på Krossholmen/Risholmen. Här kan man bygga ut verksamheten!

Om Energi/Miljö: *Kärnkraften är inget ekologiskt eller förnybart initiativ. Vindkraft kan ersätta kärnkraften. Kärnkraften är EJ, ens i daglig drift, klimatneutral (se CET nyhetsbrev).*

Mot: (Citat från nätverket m fl)

Boverket redovisar på en av sina kartor att det område som Göteborg Energi nu vill ha utrett ligger inom ett "stoppområde" dvs ett område som inte skall byggas ut med vindkraft.

Blått och rött betecknar stoppområden för vindkraftsutbyggnad. Enligt karta 1b Källa: Boverket Slutrapport Juni 2003 Förutsättningar för storskalig utbyggnad av vindkraft i havet, Väner och fjällen.

I fjol fick kommunerna vetorätt vad gäller etablering av vindkraftverk. När ÖP antogs fanns inte denna vetorätt. Hur kan det komma sig att området i Hakefjord som ingår i ett stoppområde i ÖP markeras som R5v Vindkraft/utbyggnad av vindkraft? Området lär tidigare ha varit föremål för prövning för vindkraft men fått avslag.

Göteborgs inlopp "varumärket" för Göteborg skall vara något vackert och positivt och inte dessa vindkraftverk oavsett hur nyttiga och praktiska de må vara.

Stödet går till dem som tycker att det är olämpligt och kraftigt förfulande att förstöra Göteborgs hamninlopp med en vindkraftpark. Det finns många andra lämpliga områden.

Analys

Göteborg Energi har på ett föredömligt sätt på ett mycket tidigt stadium, sett till att utnyttja det statliga planeringsstödet och fånga upp medborgarnas inställning till en vindpark inom det angivna utredningsområdet. Detta har skett innan det uppstår omfattande utredningskostnader för grundläggning m m. Medborgarna har engagerat sig och organisationer samarbetat. Kunskap och erfarenheter har gagnat samrådet. Vindkraften har blivit genomlyst. Ett för framtiden önskvärt samhällsengagemang underifrån börjar finna sina former. Detta kan komma väl till pass i arbetet med de stora utmaningarna och omdaningarna inom Centrala Göteborg. Inte minst i utmaningen att få medborgarkraften i balans med de övriga krafterna.

Göteborg Energi har underskattat antalet medborgare som är berörda av vindparken. Göteborg som kärna i regionen innebär att dess ansikte mot havet har betydelse för hela regionen.

Myndigheter vi talat med har brister i kunskap om Boverkets rekommendationer.

Boverket redovisade redan 2003 ett antal områden inom Sverige där erforderliga vindkraftverk utan att störa några, kan placeras för att uppfylla det planeringsmål Sverige har skrivit under på att nå. Även så kallade stoppområden redovisas i rapporten.

Sedan 2003 har alltmer ansvaret för vindkraftsuppfyllandet lagts på kommunerna som har planmonopolet. Detta innebär att Boverkets riktlinjer inte blir lästa och beaktade och att marknaden uppenbarligen fått styra vindkraftsverk till olämpliga platser socialt och miljömässigt sett.

Sammanfattning

Av dem vi kommit i kontakt med är få obetingat positiva. De flesta är inte emot vindkraft. Förståelse finns för att koldioxidutsläppen måste minska och att en successiv övergång till förnyelsebar energi är en nödvändighet. Boverkets rekommendationer tycks inte ha påverkat kommunerna.

Oklarheter om hur det aktuella området som av Boverket betraktas som ett stoppområde kan bli ett R5v område förbryllar.

Det finns gott om områden inom Sveriges gränser för vindkraftsparker som inte behöver störa någon enligt Boverkets utredningar.

Sverige har nyligen, ratificerat den europeiska landskapskonventionen.

Tidningsartikel som talar om skamlösa exploatörer som lurar markägare att "låna ut" sin mark skapar misstro. Miljön och de sociala aspekterna tycks inte beaktas tillräckligt.

Insikten om ekonomisk tillväxt som oekonomisk och nu ersätts med trenden nerväxt kommer att få många att reflektera. Grön urbanism kan bli nästa trend.

Lösningar

Samverkan med andra kommuner med förläggning av vindkraftverken till platser som redan är accepterade som Ringhals.

Söka andra platser som de Boverket ovan redovisar som särskilt intressanta. Inom Västra Götalandsregionen utpekas Vänern som ett lämpligt område där ingen behöver bli störd,

Satsa på andra vinstgivande exportindustrier och importera förnyelsebar energi från länder som har överskott.

I stället för etablering i Hakefjorden förläggs en pilotanläggning till exempel i Vänern eller i skogarna i mitten av Västra Götalandsregionen nära en kraftledningsgata. Anläggningen skulle kunna ges sådan utformning och innehåll som kan attrahera regionens medborgare. En anläggning som inte uppfattas som en industri eller ett kraftverk utan blir ett innovativt varumärke, vackert och positivt, för Göteborgsregionen. En turistattraktion. En ikonanläggning för regionen, som skulle kunna bli förebild för andra vindkraftsbaserade anläggningar inom och utanför regionen.

SLUTSATS

Med hänsyn till områdets stora betydelse för natur och rekreation är nätverkets mening att gå på Boverkets linje. Enligt deras karta betraktas området som ett stoppområde för vindkraft.

Det kan finnas skäl att i första hand koncentrera utbyggnaden till de av Boverket rekommenderade platserna Kriegers Flak och Finngrunden framför allt på grund av deras stora potential och att ingen blir störd. I andra hand till lokala platser där de får minimal påverkan på flora, fauna och lokalsamhället.

Medborgarkraften i Älvsborg

Holger Wassgren
Ordförande

Arne Person
Sekreterare

Medborgarkraften i Älvsborg c/o Arne Person Rodergtan 7 426 76 Västra Frölunda
e-post: styrelsen@medborgarkraften.com tel 031 291893 mobil 070 6720542